

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petk vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petk vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Napetost na Daljnem vzhodu vedno večja:

Na rusko-mandžurski meji grme topovi

Včeraj je imela japonska vrhovna vojna zveza važno sejo - Anglija budno na straži

TOKIO, 10. avgusta. AA. (Reuter). Vrhovna vojna zveza je imela včeraj jutraj izredno sejo ter razpravljala o poročilu o kitajsko-japonskem spopadu ter o položaju na sovjetsko-mandžurski meji. Seje se je udeležil tudi princ Konoje, poleg njega pa tudi šef generalštaba princ Azaka.

Tokio, 10. avgusta. AA. Vojno ministrstvo poroča, da so ponoči divjali boji na sovjetsko-mandžurski meji in da je bila na obeh straneh artiljerija zelo delavna. Ob 7. jutraj so japonske postojanke ostale nespremenjene. Boji se trajajo.

LONDON, 10. avgusta. AA. Nasprotno vestem, ki so se včeraj opoldne razširile zunanji minister Halifax ni sprejel sovjetskega veleposlanika, niti ne japonskega odpravnik poslov. Halifax, katerega prihod v London so pričakovali za včeraj jutraj, bo prišel šele danes. Sovjetski veleposlanik Majski, ki se je pretekli teden vrnil s počitnic je obiskal namestnika stalnega podtajnika v Foreign Office sira Alexandra Cadogana, ki je sedaj na dopustu. Zdi se, da se Majski in zastopnik stalnega podtajnika Olifant nista dotaknila kakšnega posebnega vprašanja. Majski je le obnovil svoj stik s Foreign Office. Japonski odpravnik poslov Okamoto je v Foreign Office obiskal nekakega višjega uradnika v odseku za Daljni vzhod. Angliški diplomatski krogi še dalje z največjo pozornostjo spremljajo razvoj dogodkov na Daljnem vzhodu ter so z velikim zanimanjem vzeli na znanje, da sta nemški in italijanski veleposlanik v Tokiu zastavila ves svoj vpliv, da bi napetost popustila.

Seja vrhovnega sovjeta

Moskva, 10. avg. e. (Reuter). Jutri se prične zasedanje vrhovnega sveta v zvezi z dogodki na Daljnem vzhodu. Smatrajo, da je položaj že zelo resen. Naj se razvijajo stvari tako ali drugače, Rusija ne bo pustila niti za ped. Iz raznih krajev dobiva vlada resolucije, v katerih zahtevajo borovalci odločen nastop proti Japoniki.

Važna seja japonskih generalov

Tokio, 10. avgusta. AA. (Stefani). Sredi je bila seja, ki so se je udeležili poleg ministra vojske tudi njegov pomočnik in nekaj visokih vojaških osebnosti. V političnih krogih pričakujejo z veliko nestrpnostjo sklepov, ki so bili sprejeti na tej seji. Pravijo, da bodo ti sklepi zelo važni za nadaljni potek bojev na Kitajskem.

Zrtve japonskega bombardiranja

Kanton, 10. avgusta. AA. Uradno poročilo pravi, da je bombardiranje mesta v zadnjih 2 dneh zahtevalo 296 mrtvih in 400 ranjenih. 340 hiš je bilo porušeni.

Dva sovjetska napada

Jukis, 10. avgusta. AA. Uradno poročilo, ki je bilo objavljeno včeraj jutraj, pravi, da so sovjetske čete dvakrat napadle japonske postojanke. Ta dva napada sta bila nepričakovana. Prvič so sovjeti napadli zvečer ob 20. Pri tem napadu je sodelovala pehota in 30 tankov. Napad je bil odbit, padlo pa je mnogo vojakov. Drugi napad so sovjeti začeli zgodaj jutraj. Tudi ta napad se ni posrečil.

Eden proti devetim

Moskva, 10. avg. e. Po sovjetskih vesteh je prišlo v okolici Čangkungfenga prvič do boja med ruski in japonski letalci. Po ruskih poročilih se je pilot Konstantin Sljepcov spustil v boj z devetimi japonskimi lovskimi letalci in eno sestrelil, ostala pa so pobegnila.

Tokio, 10. avg. e. Po službenih japonskih obvestilih ruska letala stalno bombardirajo korejsko mejo. Japonska opozarja, da je postalo to že nekako kronično zlo, ki se zaenkrat še da prenašati, dokler se operacije ne razširijo na druge obsejne sektorje in na bombardiranje korejskih mest. Dodaj je po poročilih japonskega vojnega ministrstva padlo okrog 450 žrtev ruskih letalskih napadov.

Na Kitajskem se še ne pozna

Peking, 10. avg. e. Tu doznajajo, da spori na mandžursko-ruski meji še niso imeli za posledico, da bi se večje število japonskih čet umaknilo iz Kitajske. Samo iz Cingtau je šlo šest transportov čet v Dajren.

Francija in napetost na Daljnem vzhodu

PARIZ, 10. avgusta. AA. Francosko časopisje se še dalje bavi s položajem na Daljnem vzhodu ter z rusko-japonskim spopadom. »Jour« je optimistično razpoloženo posebno zaradi tega, ker je Japonska pripravljena na mirno rešitev spora. Tokio je sprejel predlog za sestavo odbora, ki naj bi določil meje. V tem odboru naj bi bila dva Rusi, en Japonci in en zastopnik iz Mandžukua. Iz tega se vidi — zaključuje »Jour«, da je Japonska pripravljena preprečiti nadaljnje poslabšanje položaja in da želi mirne rešitve.

Glede razgovora, ki sta ga imela zunanji minister Bonnet in v. Wälczek, piše »Journal«: Zvedeli smo, da je bil razgovor zelo priskrben. Bonnet je podal Wälczeku vtise, ki so jih dobili francoski krogi v Moskvi o pogajanjih s Tokijem. V. Wälczek je izjavil, da Nemčija želi preprečiti poslabšanje sovjetsko-japonskega spora ter da je veleposlanik nemškega rajha v Tokiu dobil navodila, da svetuje japonski vladi pomirljivost.

O vprašanju sudetskih Nemcev sta Bonnet in Wälczek izrazila ponovno svoje upanje, da bo poslanstvo angleškega državnika lorda Runcimana razčistilo položaj in olajšalo sestavo narodnostnega pravilnika.

Bombardiranje povzročilo požar

Tokio, 10. avgusta AA. Vas Jukis, ki leži ob vzhodni hriba Čangkungfenga, je pogorela po sovjetskem bombardiranju. Sovjeti še niso nikdar tako intenzivno napadli, odkar so se začele sovražnosti.

na kraj demonstracij nekaj napadalnih odredov, ki so demonstrante razgnali. Salomanea, 10. avgusta. AA. (Stefani). Nacionalistično vrhovno poveljstvo poroča: Naše čete so zaplenile velike količine vojnega materiala. Zajele so tudi dva tanka, ki sta ruskega porekla.

Francoski manevri

PARIZ, 10. avg. e. Francoski vojni manevri v Alpah se nadaljujejo. Današnjim manevrom je prisostvoval tudi šef generalnega štaba general Gamelin, zaključnem delu manevrov, ki mu bo sledila smotna vseh čet, pa bodo prisostvovali tudi predsednik republike Lebrun in vojni minister Daldier.

Francija ne pošilja orožja v Španijo

PARIZ, 10. avg. e. Nemško veleposlanstvo objavlja: Minister zunanjih del Bonnet je sprejel nemškega veleposlanika in se z njim razgovarjal o mednarodnem položaju. Obenem je zunanji minister podčrtal demanti francoske vlade o vesteh, ki so jih priobčili nekateri listi glede dobavljanja orožja in pošiljanja dobrovoljcev s francoske strani v Španijo. Diplomata sta se nato razgovarjala tudi o misli lorda Runcimana in o sudetsko-nemškem vprašanju.

Predsednik vlade se je vrnil v Beograd

Beograd, 10. avg. e. Sredi ob 22.25 je na poti z Bleda v Beograd potoval skozi Ljubljano predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović v spremstvu šefa kabineta Dragana Protića. Na postaji v Ljubljani je pozdravil predsednika ban dr. Natlačen. Dr. Stojadinović je davi prispel v Beograd.

V Parizu zanikajo podpiranje Barcelone

PARIZ, 9. avgusta. b. Zunanje ministrstvo je izdalo uradno sporočilo, v katerem z vso odločnostjo demantira v inozemstvu razširjene vesti o francoskem zalaganju republikanske Španije z orožjem in prostovoljci. Zunanje ministrstvo še posebej poudarja netočnost govoric, da bi se Francija trenutno pogajala s španskim poslanikom v Parizu za odpošiljatev okoli 3000 prostovoljcev v Španijo. Prav tako so netočne vesti, da je Francija odstopila republikanski vladi 550.000 ton žita.

Borzna poročila

Inozemske borze
Curih, 10. avgusta. Beograd 10.—, Pariz 11.9125, London 21.31, New York 436.875, Bruselj 73.85, Milan 22.975, Amsterdam 238.00, Berlin 175.10, Dunaj 33.—, Praga 15.08, Varšava 82.25, Bukarešta 3.25.

Lep praznik škofjeloškega vojaštva

V ponedeljek 1. t. m. je I. planinski polk lepo proslavil svoje krstno slavo

Škofja Loka, 8. avgusta

I. planinski polk, ki je v naši narodni vojski ena njegovih elitnih enot, je v ponedeljek 1. t. m. praznoval svojo krstno slavo. Krasen vojaški praznik, ki se mu je priključila Škofja Loka z vsem srem, je znova dokazal kako tesne veže veže naš vrli polk z našim ljudstvom.

Celodnevna proslava je bila na lepo okrašenem vojaškem vežbališču. V okrasju se je posebno odlikovala slavnostna tribuna, urejena za stalno in nameščena pod obronki Kamnitnika. Na tribuni so se zbirali povabljeni odličniki in ugledni gostje. Med vojaškimi dostojanstveniki smo videli divizionarja Lukiča, generala Rupnika in Pavloviča, polkovnike Orloviča, Opačiča in Gladoviča z domačinom poveljnikom Markuljem, prispeli pa so tudi še pisarne Nj. Vel. kralja Svetozar Gugušević, ljubljanski župan dr. Adlešič, inspektor banske uprave Mahnič itd. Seveda so bili navzoči tudi vsi predstavniki odnosno zastopniki krajevskih, državnih in civilnih oblastev, družtev, med njimi Sokol, gasilci, JUU, rezervni oficirji, RK predstavniki naše industrije in trgovstva korporacij, ustanov — tako, da se je zbrala pred formiranimi vojaškimi četami družba, ki jo vidi Škofja Loka le redko. Slovensko obeležje je še dvignila navzočnost številnih uglednih dam tako iz častniških kakor iz civilnih krogov.

Službo ložio so po prihodu divizionarja opravili ločno po veroizpovedih. Škofjeloški župnik Podbevšek za katolike, prota Budimir za pravoslavne in vojni imam Imamović za muslimane. Sledilo je po starem običaju rezanje kolača, hkrati je pa zagorela sveča, ki jo je prižgal polkovnik Gladović. Krasen nagovor na vojaške je imel domačin polkovnik Markulj, naglašujoč, da hoče biti pot planinskega polka vedno zmagovita, v čast kralja in ponos domovine. Državna himna je zaključila slavo, ki mu je sledil strmen mimohod vseh čet.

Po pogostitvi vseh prisotnih in kosilu, kjer je bila prečтана dolga vrsta čestitk — med njimi Nj. Vis. kneza Pavla, ministra

vojske in mornarice ter cele vrste vojaških in civilnih predstavnikov, edinje in ustavnost — so se pričele zbirati množice ljudstva ki popoldanskemu vojaškemu zabavnemu nastopu — ki je bil res zabaven, obenem pa poučen za življenje v naši vojski. Spored je obsegal blizu dvajset točk, ki so jih izvajali vojski zelo lepo. Nastop je otvorila deklaracija »Domovina«, potem smo pa gledali komičen prizor o fotografiranju. Frav zglodno je zapel vojaški pevski zbor, s spremljevanjem godbe, »Večer na Savici« kakor je sledil krasen nastop 64 vojakov iz Mojstrane, pod vodstvom podporočnika Markiča. Pri vstopu na telodvorišče so oddali več salva, takoj nato pa so brezhibno prikazali proste vaje s puškami. Naravno, da so bili deležni fanje zasvojenega priznanja. Niso se še polegale ovacije, ko se je razgibala usodna množica v smeh in razposajeno razigranost. Orjaške škarje in ni manjša tritev so v sceni »Pri brivcu« ustvarile veselo razpoloženje. Presenetil nas je vojak z vožnjami na kolesu, kakor tudi so zadivile akrobacije na visoko napeti žici in one na mizi, kjer smo videli zelo drzne spretnosti. Salve smeha so žele scene o ljubavi izpovedi o fotografiranju druge vrste in pa tekma v vrečah; slišali smo tudi deklamacijo »Sotice«. Lep in učinkovit je bil nastop 30 planincev s prostimi vajami brez orožja. Stasiti, do pasu goli fanje so se res postavili!

Krasna scena »Osvoboženec«, ki so sodelovali pri njej tudi strojniki, rakete, je zaključila nastop, nakar je zagrmela preke rvanjave himna »Hej! Slovanci!« Še enkrat se je visoko dvignila državna trobojnica, še poslednjič so korakali v defileju planinci mimo nas in že se je valila reka ljudi proti mestu, kjer je bil zvečer v Sokolskem domu prijeten družabni večer. Godba, pod taktirko G. Pittzmausa je izpolnila več ke svoje dolžnost.

Veličastno slavlje je zapustilo nepozabne vrese, več ko dovolj smo čutili, kako je vojska naša — res naša!

Še en izlet industrijskega delavstva

Prirejen je bil v nedeljo k Sv. Katarini nad Završnico in udeležilo se ga je 1200 ljudi

Jesenice, 9. avgusta

Kranjska industrijska družba na Jesenicah je že lani uvedla organizirane izlete svojega delavstva v najlepše kraje Gorenjske, zlasti v ona naselja, kjer je že pred davnimi leti v skromnih početkih obstajala železarska obrt. Izleti so organizirani v okviru posameznih obratnih skupin. Udelež se jih lahko tudi svojci v podjetju zaposlenih delavcev. Z delavci grede na izlete tudi vsi obratni predstojniki ter najvidnejši predstavniki podjetja. Dosedaj so se vršili izleti v Bohinjsko Radovno, v Kropo, Kamno gorico, Tržič, na Planino-Sv. Križ, na Javorniški rovt, v Mojstrano, Vrta, Peričnik, na Vršč, Planico, Korensko, sedlo in dolino Završnico itd. V nedeljo pa so delavci obratne skupine elektromehanične delavnice, kotlarne, mizarne, tesarne in livarne priredili izlet k Sv. Katarini nad Zaspom.

Ob sedmih jutraj je pred Kazino začela zabava na pihala. Od vseh strani so se začeli zgrinjati delavci s svojci. Ob zvokih živahnih koračnic se je vila dolga vrsta ljudi proti Javorniku in naprej proti Blejski Dobravi. V rosnem poletnem jutru je šla razigrana množica z godbo in obratnimi predstojniki na čelu po položnih cestnih klančih mimo zelenih travnikov in dobrih proti Vintgarju. Po stazi se je vila dolga kača ljudi, ki so šli drug za drugim navzdol. Ko so bili prvi že na mostu, so bili zadnji še vedno na vrhu. Onstran Vintgarja se je pot vila zopet na vzgor skozi hladne gozdove, in čez zelene travnike, ki so se kopali v jutranji rosi.

Ko smo prispeli razigrani na cilj, je bilo zbranih že na stotine ljudi. Postavljene so bili trije paviljoni, nebroj miz in klopi, gugalnice in vrtljak za otroke,

tarča za streljanje in visok mlaj z uro bu-dilko na vrhu.

Pod starodavno cerkvijo sv. Katarine je bil postavljen zasloni oltar, nad njim pa sta plapolali dve veliki državni zastavi. Tu je župnik g. Demšar iz Zaspja opravil službo božjo, kateri je prisostvovalo več sto ljudi. Po maši je dobil vsak udeleženec izdatno malico. Pričela se je živahna zabava po načelu: »Kakor kdo zna in more«. Za zabavo je skrbel močna delavska godba na pihala in nešteto šramljov in harmonik. Tu je mladina prepevala sentimentalne filmske popevke, tam so peči starejši pevci narodne pesmi. Proti poldnevno so se začeli mladi pari vrteti na prostornem plesišču. Izletu so se udeležili tudi člani upravnega sveta KID g. Jo. sip Pfeifer iz Celja ter generalni ravnatelj KID g. Karol Noot in prokurista G. Cvetko Josip in inž. Petrovič Kreketa. Gospodje so prisledili k mizi med delavstvo in z njim živahno kramljali.

Sv. Katarina je ena najlepših gorenjskih izletniških postojank. Od tu je izredno lep razgled na Bled, na visoke vrhove Karavank in na prostrano Gorenjsko ravan s šmarjetno goro v ozadju. Gorenjska ravnina se od tu vidi kakor ogromen naraven park, po katerem se v globokih tesnih vaji deroča Sava, ki kot zelen trak prepleta najlepši del jugoslovanske zemlje.

Izletniki so imeli s tem izletom velik užitek. Prišli so iz mračnih delavnic od ropotajočih strojev in žerjavov ter iz zapršenega in zakajenega mesta v prelep planinski svet, kjer so se naužili prirodnih krasot, se razvedrili in nasrkali čistega zraka in si nabrali novih moči in veselja za težko delo, ki jih čaka v obratih.

Konferenca evropsko-dunavske komisije

BUKAREŠTA, 9. avg. Včeraj popoldne se je v Bukarešti pričela konferenca evropsko-dunavske komisije, ki so se je udeležili vsi delegati podunavskih držav, kakor tudi delegata Francije in Anglije, dočim Italija ni zastopana. Konferenco je otvoril rumunski zunanji minister Petrescu Comnen, ki je v daljšem govoru podčrtal nje pomen ter važnost dela evropsko-dunavske komisije, ki je po potrebna gotove revizije, ker nje sedanjí položaj po priključitvi Avstrije k Nemčiji ne odgovarja več resničnemu stanju. Nato je govoril francoski delegat, ki pa ni zavzel nikakega političnega stališča. Na konferenci je bil rumunski delegat izvoljen za predsednika evropsko-dunavske komisije. Lep dar: Zgodbe brez groze

Albanski zunanji minister v Budimpešti

Budimpešta, 10. avgusta. h. Albanski zunanji minister Equeru-Libohova biva že dva dni v spremstvu legacijskega svetnika v madžarski prestolnici. Albanski minister je na poti v Marjanske Lazne, kjer namerava prebiti več tednov na boleznemskem dopustu.

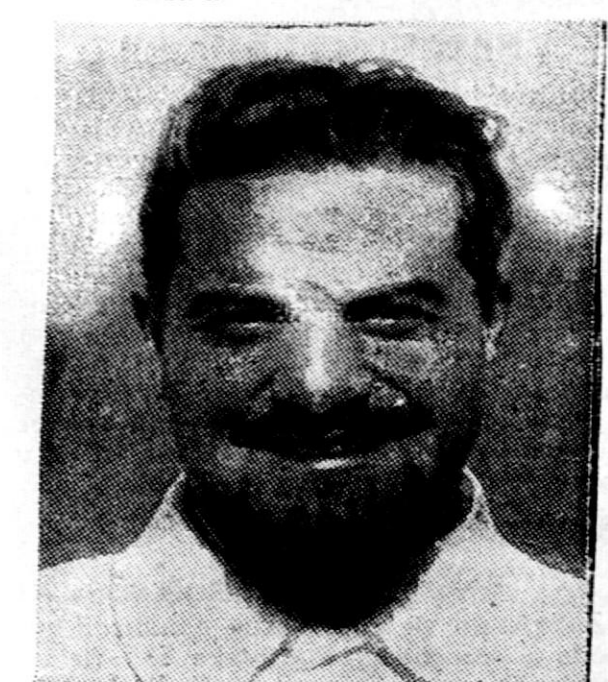
Potovanje angleškega vojnega ministra

Gdansk, 9. avgusta DNB javlja: Angleški vojni minister Doof Cooper je prispel v Gdynjo, kjer ostane dva dni. Poljske oblasti so mu priredile prireden sprejem. Včeraj je poljski zunanji minister g. Beck, ki se slučajno muči v Gdaneku, angleškemu vojnemu ministru na čast priredil slavnostno večerjo, ki so se je udeležili tudi mnogi odličniki.

Ali je res samo tovarništvo med letalci?

Šef italijanske vojne aviacije maršal Balbo na obisku

Berlin, 10. avg. e. Včeraj ob 17.10 je prispel na vojaško letališče v Staackenu italijanski maršal grof Balbo. Baje je treba obisk maršala Balba smatrati za izraz

osebnega prijateljstva med njim in Göringom, vendar se v berlinskih političnih krogih opozarja na dejstvo, da je to že tretji obisk visokega italijanskega vojaškega funkcionarja v Nemčiji in da ni golo naključje, da po obisku šefa italijanske generalnega štaba Parianija in šefa italijanske milice generala Russa prihaja zdaj v Nemčijo še maršal italijanskega letalstva, da vodi razgovore z maršalom Göringom in drugimi predstavniki vojne aviacije. Listi beležijo tudi dejstvo, da je njegov obisk v zvezi z obiskom šefa francoskega letalstva, generala Vuillemina. Berlinu je mnogo lažje, da na tem, da pride general Vuillemin šele po obisku maršala Balba v Berlin.

Berlin, 10. avgusta AA. Na čast italijanskemu maršalu Balbu je bil prirejen sredi v Domu letalcev svečan sprejem. Balba je pozdravil državni tajnik v ministrstvu za zrakoplovstvo general Milch. V svojem pozdravnem govoru je Milch naglasil, kako srečni so nemški letalci, ko imajo v svoji sredi Balba. Omenil je tudi Göringov obisk leta 1933 v Italiji ter dejal, da je tovarništvo med Balbom in Göringom v zadnjih petih letih čedalje tesnejše. Balbo je v svojem odgovoru na Milchov pozdrav tudi poveljeval tovarništvo med letalci.

General Vuillemin poseti Berlin

PARIZ, 10. avg. e. Šef francoske vojne aviacije general Vuillemin bo prihodnji torek na novem francoskem bombniku »Amio

Kemal Atatürk okreval

London, 10. avg. h. O boleznih prezidenta turške republike poroča Reuter: Bolezen Kemala Atatürka se je začela meseca marca s hudo angino. Pozneje so se pri 57letnem predsedniku republike pokazali znaki bolezni na jetrih, katero bolezen pa so specialisti začasnó ustavili. Konec julija se je Kemal Atatürk ponovno zelo prehladil in kmalu nato so bili za njegovo zdravje resno v skrbih. Zdaj je zopet zdrav.

Vatikan proti Innitzerju

Rim, 10. avgusta. b. Iz zanesljivega vira se doznava, da je papež opozoril kardinala Innitzerja, naj se v naprej ne trudi več na svojo roko, da bi dosegel kompromis med katoliško cerkvijo in narodnim socializmom. Papež je doslej vse njegove načrte za spravo odklonil in zahteva odslej od kardinala, naj se v teh zadevah posvetuje v naprej z Vatikanom. Kardinal Innitzer je zaradi tega stalno nadrejene cerkvene instance zelo nezadovoljen, ker sodi, da bi odkrit spor med cerkvijo in stranko imel za posledico razkol med avstrijskimi katoličani.

Ruska zapadna meja utrjena

Talin, 10. avg. e. List »Paevale« piše v svojem članku o utrjevalnih delih ob zapadni meji Sovjetske Rusije in pravi, da to sta dela, ki so trajala 7 let. Že končana. Utrjevalna dela so opravili posebni oddelki brez sodelovanja civilnega prebivalstva. Vršila so se v največji tajnosti in pod kontrolo GPU.

Demonstracije proti španski vladi

PARIZ, 10. avgusta. AA. (DNB). Današnji jutranji »Jour« objavlja poročilo, v katerem pravi, da je včeraj dopoldne v Valenci prišlo zaradi vesti o novem porazu republikancev do hudih demonstracij. Demonstranti so vzklikali »Dol Negrin!« Daje nam mira in kruha!« Vlada je poslala

MODERNI ROMEO

Krasna glasba JEANA BOYERJA

KINO „UNION“

DNEVNE VESTI

— Ameriški profesor proučuje naše kmečke zadruge. V Splitu se mudi ameriški profesor Philipp Mosely, asistent Connell univerze v New Yorku. V našo državo je prišel, da prouči naše kmečke zadruge. Iz Splita se namerava napotiti v Bosno.

— Kredit za melioracijska dela. Iz že odobrenega kredita 20 milijonov din je minister za javna dela določil za melioracijska dela v vrbski oblasti 9.470.000 dinarjev. Kredit 20 milijonov din bo porabljen v treh letih. Poleg tega zneska je bil odobren še poseben kredit v višini 18 milijonov 200.000 din. Ta znesek bo izplačan iz fonda za melioracijska dela.

— Še eno čudno potovanje v rezerviranih vagonih. Na naše poročilo o tem, kako se je vozila v nedeljo družba mladih športnikov iz Maribora proti Ljubljani v rezerviranih kupetih, se je oglasil prijatelj našega lista in nam povedal zgodbo o drugi čudni vožnji. V nedeljo 31. julija zvečer se je odpravil z osebnim vlakom iz Maribora. Vlak je bil nabito poln, vendar je pa bil v njem rezervirani kar cel vagon in sprotodržnik je dejal, da je rezerviran tudi za neko društvo in sicer na odredbo postojnega načelnika v Mariboru. Vagon je pa ostal zaklenjen in prazen tja do Zidanega mosta. Da so se po hodnikih stoječi potniki zgražali nad tem, je razumljivo, toda pomagal ni nič, vagon je ostal rezerviran in prazen. V Laskem se je manjši družbi potnikov posrečilo vdreti iz osebnega vagona v prazni vagon, kamor je kot rečeno šele na Zidanem mostu vstopilo tako zvano društvo. Vidimo torej, da v ponedeljek in včeraj omenjeni primer ni osamljen, temveč da se vtihtopilja v naš železniški promet neka čudna praksa, ki jo bo treba v interesu potujočega občinstva in ugleda železnice s koreninami vred izrebiti. Počasi bomo, kaj bo ukrenila v tej zadevi naša železnica uprava.

— Zagrebški študentje žive v barakah ob kruhu in slanini. Okrog 60 zagrebških študentov se je moralo iz zidanega poslopja na Josipovcu preseliti v stare lesene barake na Hercegovski cesti. To so sami siromašni študentje, ki živijo ob kruhu in slanini.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI, TELEFON 41-79

Film

SEVER KLICHE

predvajamo v sredo in četrtek ob 19. V dopolnilo: Paramountov zvočni tehnik in koloriran film.

SOKOL! Poslušajte in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:

KLIC MATTERHORN

— Kruh v Zagrebu se bo še pocenil. Oni dan se je pocenil kruh tudi v Zagrebu, toda se je spoznanje. Ker je dobil Zagreb večjo količino letošnje moke po nizkih cenah, bodo morali p.ki ponovno znižati cene kruha.

— Pejasantlo. K naši večeršnji notici smo dobili nekatera pojasnila, ki jih zaradi popolnosti radi objavljamo. Člani in članice SK Hrišje v številu 6 se niso zaprli v kupcu, četudi so potniki stali na hodniku v gneči, ampak so sami opozorili potnike, da sta še dve mesti prosti. Vrata kupca so bila vse čas od Maribora do Ljubljane odprta. S tem tudi odpade očitke sprevodnosti, ki bi jih na navedeno pravilo, ker se mu ni zdelo potrebno, da bi na zahteve stoječih potnikov odprl kupo.

— Orožnava koč pod Črno prstjo stoji na kraju, odkoder je krasen pogled na vse Triglavske pogorje. Dostop do Orožnove koč je iz Bohinjske Bistrice ter traja dve in pol ure. Pot vodi skozi senčnate gozde, ve ter je nekoliko strmejša v zadnjem delu tik pred kočjo. Postojanka ima na razpolago sobe in skupno ležišča. Pilelo orožna od koč traja vzpon na vrh Črne prsti, kjer zagledaš morje. Vrh Črne prsti je mehko posteljena travnatna ravan s pestro planinsko floro. Sestop je primeren mimo Marharjeve koč zopet nazaj v Bohinjsko Bistrico ali pa iz Marharjeve koč po grebenih na Raztovec do Krevkove koč ter sestop v Zeleniškah ali Črnačnico, od koder vozi avtobus do žel. postaje Škofja Loka. V nedeljo dne 14. t. m. se bo opravila sv. maša na prostem, pred Orožnovo kočjo na Črni prsti. Planinci posetite to lepo točko v Bohinju.

— Tombola Jadranske straže se bo vršila 15. avgusta na Trgu svobode. Dobit. ki avto Opel Kadet motorno kolo NSU, spalnica, radio aparat, klavirska harmonika, kolesa itd. Vsi udeleženci narodnega tabora se drugi dan lahko udeležijo tudi tombole.

— Tvrde, ki žele razstaviti na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani in se še niso prijavile, naj upravi Ljubljanskega velesejma nemudoma pošljejo svoje prijave. Prijavi rok poteče 15. avgusta, razstavne prostore je pa le še prav malo na razpolago. Letošnji jesenski velesejem bo od 1. do 12. septembra.

— Uvedba brzojavne in telefonske službe pri pošti Stahovica. Dne 23. julija je bila pri pošti Stahovica uvedena brzojavna in telefonska služba.

— Borza dela v Ljubljani sprejme kuharico za oštrsko menzo, 3 služkinje in 3 postrežnice.

— Ali bodo vozili motorni vlaki na progi Niš—Beograd—Zagreb? V generalni direkciji državnih železnic imajo pripravljen načrt uvedbe motornih vlakov tudi na progi Niš—Beograd—Zagreb, kjer bi vozili s hitrostjo 110 km na uro. Motorni vlak bi rabil od Niša do Zagreba dobiti 6 ur, dočim rabi zdaj brzovlak 11 ur. V prometu bi bilo pet motornih vlakov, ki naj bi bili izdelani najkasneje do maja prihodnjega leta.

— Poštinska zamenjava češkoslovaške in jugoslovenske srednješolske mladine. Najlepše sredstvo, da naša mladina spozna tuj svet in v njem razširi svoje obzorje, je bivanje v tujini in sicer zopet med mladino, kjer ima najboljšo priliko spoznati vse življenje drugega naroda. Zlasti priporočljiva je zamenjava srednješolcev z bratsko Češkoslovaško, kakor so pokazale dosedanje skušnje, ki jih je dala zamenjava organizirana zaenkrat od mesta Beograda in Domovine inozemskih Čehoslovakov v Pragi. O koristnosti in skušnjah te zamenjave bo spregovoril letošnji vodja beogradske skupine g. dr. Bogdan Maksimović na vseh češkoslovaških radijskih postajah v četrtek 11. t. m. ob 12.15 na kar opozarja Jugoslovensko-češkoslovaška liga našo javnost.

— Zveza za tujski promet priredi poleg objavljenih izletov v soboto 13. t. m. popularni izlet v Trst k operni prireditvi André Chenier Din 135. Prijave samo do petka popoldne.

— Madžarski zdravniki v naših zdraviliščih. V kratkem poseti Varaždinske tople in Slatino Radence okrog 60 madžarskih zdravnikov in novinarjev. Vodi jih dr. Geza Balasz, primarni bolnice v Pečuju, ki je bil za organizacijo dosedanjih ekskurzij v Jugoslavijo odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje.

— Svičarji gradijo velik hotel na Plitvicah. Zastopniki nekega finančnega podjetja iz Curnha so se mudili te dni na Plitvicah, kjer kupijo večje zemljišče, kjer bo zgrajen velik moderen hotel. Izjavili so, da bi bil to eden najmodernejših hotelov v Evropi.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je deževalo v Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 32, v Beogradu 27, v Sarajevu 26, v Dubrovniku in na Rabu 25, na Visu 24, v Ljubljani 23,4, v Zagrebu 22, v Mariboru 20. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761, temperatura je znašala 17.

— Avto z izletniki pade v morje. V nedeljo se je odpravil mladi študent, sin gospiške trgovca Dujića z avtomobilom na izlet proti Obrovcu. Seboj je vzel družbo, v kateri je bil tudi petletni deček. Na ostrem ovinku je pa zdrknil avto s ceste in padel v morje. Pravo čudo je bilo, da ni nihče utonil. V avtomobilu je bilo 7 mladih izletnikov in vsi so se rešili. Avtomobil je obležal v morju.

— Dve ponesrečenki. Davi so prepeljali v bolnico 4-letno hčerko posestnika Ivanke Kotnikove iz Kamnika, ki je dobila na peti, v kateri so pekli kruh hude opekline po životu. 11-letna posestnikova hči Josipina Godir iz Besnice pri Kranju pa je včeraj padla z voza in si zlomila desno roko.

— Čeh utonil v morju pri Splitu. Včeraj jutraj je našel pristaniški delavec Duško Pužino v morju pri Splitu utopljenca in obvestil o tem pristaniške oblasti. V utopljenca so spoznali češkoslovaškega letovitelja Josipa Klopečka. Na njegovem telesu ni bilo nobenih znakov nasilja, kar kaže, da je Klopeček utonil, ker ni znal plavati.

— Strašen zločin iz sovraštva. V Hrašču blizu Bos. Petrova sta brata Smajo in Feriz Crnkčić z noži strahovito razmesarila soseda Nazila in Zariha Hodžića. Zadala sta jima nad 20 težkih ran. Nazil je bil šestkrat zaboden v srce, njegovemu bratu sta pa zločinca glavo skoraj odrezala. Zločin je bil storjen iz sovraštva.

— Samomor beogradskega podjetnika. V Beogradu si je končal življenje podjetnik Aleksander Wagner. Pred samomortom je obdolžil svojega bivšega družabnika Lujo Turnerja, da ga je oškodaval za težke tisočake. Wagner je imel milijonske obveznosti, ki jih pa ni mogel izpolniti. Dolžan je bil 3.000.000 din, svojo hišo je pa prodal za 200.000 din. Turner vračaja vsaako krivdo na njegovi smrti.

— V pijanosti se je zastrupil. V Varaždinu se je v ponedeljek zastrupil mizar Gjuro Hliš, star 42 let, oženjen in oče dveh otrok. Vrnil se je pijan domov, kjer je hotel popiti še malo žganja, pa je vzel pomotoma steklenico z lugom. Napravil je krepak požirek in takoj se je zgrudil. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je pa kmalu v silnih mukah izdihnil.

— Svojega moža je dala umoriti. V sodne zapoje v Petrinji so prignali iz vasi Baniča Stojko Savičev, ki je za 2.500 din najela, morilec Dragana Jarića, da je umori njenega moža Stojana. Stojan je bil v Ameriki, kjer je prihranil precej denarja. Ko se je vrnil domov, je svojo ženo zapustil. Ljubosumna žena s mu je osvetila tako, da je najela 25 letnega Jarića in mu plačala 2.500 din, da je umori njeno moža. Oba sta zločin priznala.

— Angliška križarka pred Splitom. Včeraj je priplula v splitsko luko angliška križarka »Woolwich«. Naš zvezni oficir je takoj službeno obiskal komandanta angliškega bojnega broda, nato je pa posetil angliški bojni brod še obalni kapetan Kuster. Ob 11. je komandant angliškega broda vrnil obisk in je v spremstvu kapetana Kusterja odšel na banksko upravo, kjer je posetil predstavnike naših oblasti.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 64 z dne 10. t. m. objavlja uredbu o ustanovitvi poslovnih rezerv in rezervnih skladov pri zavarovalnih podjetjih, ustanovah socialnega zavarovanja, denarnih zavodih in združnih organizacijah, kakor tudi o delnem nalaganju teh rezerv in rezervnih skladov državne vrednostne papirje, uredbu o dopolnitvi uredb št. 3399/u z dne 31. januarja 1938. o opravljanju podjetij za dezinfekcijo in deratizacijo s strupovitimi namiri in razne objave iz »Službenih novic«.

— Za nrtva proglašena. Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglašajo za nrtva Cipot Barbara, rojena Rous iz Turnišča, pristojna v Dolno Lendavo, ki je leta 1906. odšla v Ameriko in baje umrla leta 1914 v bolnici v Bridgeportu in Sluga Stefan, rojen pri Sv. Poljenu in pristojen v občini Majšperk, ki je odšel leta 1915. kot črnovojniak na tinsko bojno in se ni več opazil.

Iz Ljubljane

— Iz Zganjanje v Zg. Šiški. Kakor vsako leto Šiškarji slovesno praznujejo svojega patrona sv. Lovrenca, tako tudi letos. Gasilska četa v Zg. Šiški priredi v nedeljo 14. t. m. ob dveh popoldne veliko javno tombolo, združeno z veliko vrtno veselico na vrtu Jožeta Černeta poleg gasilskega doma. Ker so za tombolo določeni res lepi dobinki, kakor motorno kolo, komplet na kuhinjska oprema, 2 kolesi, zaboj sladkorja, 4 kub. m bukovič drv in še nebroj manjših, gotovo ne bo obenega, ki ne na ta dan pohlitel v Zg. Šiško. Komur bo ta dan sreča najolj naklonjena, mu ne bo žal, da se je udeležil tombole, kajti za 3 din se bo lahko odjedal domov na motornem kolesu. Polez res dragocenih dobikov pa gasilska četa že sama po sebi zasluži, da vsak po svoji moči pripomore, da si ta res idealna organizacija pridobi vse potrebno moderno orodje, brez katerega ne more svoje vzvišene službe uspešno opravljati. Razen tega vam bodo vrli gasilci nudili prvovrstne jedate in pijače, ob zvokih godbe se boste pa prav imenito zabavali. Torej v nedeljo popoldne nasvidenje v Zg. Šiški.

— Vj Vd vaših oč si obvarujete le z optično čistimi brusenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izpraševan optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— Vj Učinkovita reklama za Poljevo. V velikem izloženem oknu »Putnika« na Tyrševi cesti je razstavljen krasen model Sukljevega doma na Polzevem, okrog so položeni pravkar izdani prospekti Vi. snje gore in Polzevega. Zveza za tujski promet je storila prav, da je jela posvečati svojo pozornost tudi Dolenjski in da po svojih močeh podpira delo tistih, ki orjeto to ledino našega izletništva in tujskega prometa. Nedvomno bo ta učinkovita reklama mnogo pripomogla, da se bo zanimanje za Poljevo še bolj povečalo.

— »Sofa« matica poziva svoje članstvo in rojake iz Julijske krajine, da se udeležijo 14. t. m. proslave 20-letnice svobodne Jugoslavije v Mariboru. Zglasite se v drustveni pisarni od 11. do 13. t. m. od 11. do 13. ure, da si pravočasno preskrbite izkaznice in znake za četinsko vožnjo.

— Vj Gostilna Martine. Zg. Šiška. — V nedeljo žganjanica prireditel ob vsakem vremenu!

KINO SLOGA — Tel. 27-30

„Poslednji akord“

Predstave ob 18., 19.15 in 21.15 uri.

Iz Maribora

— Studenčki novice. Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev je kupilo od tovarnarja Brena stavbno parcelo, kjer bo zgradilo dvonadstropno stanovanjsko hišo za svoje članstvo.

— Prometna nesreča se je pripetila na mariborskem Glavnem trgu. Neki avtomobilist je podrl na tla 54 letno služkinjo Marijo Kolarjevo. Pri padcu se je poškodovala na nogah in rokah in so jo morali prepeljati v bolnico.

— Vlomilci na delu. V hišo mariborskega trgovca Jakoba Preaca na Majskem vrhu so udrli neznani vlomilci in mu odnesli vse kar je bilo vrednega, da trpi okrog 9.000 din škode. Pri Sv. Ožboltu v dravski dolini so neznani vlomilci udrli v stanovanje tesarja Srečka Hernaha. Prebrskali so vse stanovanje in mu odnesli 2.000 din gotovine, razno zlatino in druge stvari v vrednosti 5.000 din.

živilski trg

Ljubljana, 10. avgusta. Pozimi so meščani mesojedci, poleti se navadno zelo zvišajo število vegetarijancev — vsaj večina tistih meščanov, ki preživljajo počitnica doma, postanejo privrženci vegetarijanstva — zdaj, ko se že naglo bliža jesen, pa dajejo naše gospodinjke prednost sadju. Trg je pa tudi od dne do dne bolj založen s sadjem. Med sadje jih morali pristiževati razne sladke buče, dišnje ananas in lubenice, ki so zdaj velika moda.

Spričo takih dobrot, ki so zdaj nakupljene na trgu, postane človek optimist, čeprav nič ne kupuje. Nekateri imamo že poseben užitek s samim povpraševanjem po cenah. Tudi mnoge gospodinjke pri hajanju na trg vsaj za to, da pozvedo, kakšne so cene.

Ustaviti se moraja na stalnem sadnem trgu, kjer opozarja nase vabljivo razstavljeno sadje. Največ je ringloja, ki ga prodajajo po 6 do 8 din kg. Prispele so tudi že znamenite bosanske slive, ki so pa še drage, in sicer so po 10 din kg. Malo je breskev in jih zato ni posebno lepih izpod 16 din kg. Marelice so po 14 din. Sladkih buč je mnogo naprodaj tudi na stalnem sadnem trgu. Na kmečkem trgu jih je pa cela grmada. Prodaje jih srbski kmet. Lubenice so se zaradi ostre konkurence med prodajalci pocenile na 2 din kg. Grozdje je še vedno po 10 do 12 din. Dokler ne bo naprodaj domačega, ne bo cenejšje.

Danes je bilo prvič v tej sezoni naprodaj precej jurčkov. Sezona za gobe se navadno začne, ko se vračajo meščani s počitnic. Jurčki so bili danes naprodaj po 3 do 4 din merica, torej poceni v primeri s prejšnjimi cenami. Jagode in gobe prodajajo na skupnem prostoru. Še vedno je mnogo borovnic, ki jih med vsemi jagodami prodajajo najdelj.

Na kmečkem sadnem trgu je največ jabolk, ki so se že znatno pocenile. Naprodaj je seveda predvsem sadje za vkuhanje. Najcenejšja jabolka so bila danes po 1.50 din kg. Lepša jabolka so po 5 din, hruške pa po 4 do 7 din kg. Med zelenjavo in sočivjem so zdaj najcenejšje kumare. Z Gorenjskega, iz okolice Kranja, jih dovažajo ob tržnih dneih cele vozove. Prodajajo jih po komadu od 25 par do dinarja, ali povprečno po dinarju kg. Gospodinjke se seveda zide predrage. Prodajalke pravijo, da bi bile nekatere gospodinjke zadovoljne, če bi dobile kumare zaenkrat in še komad za namerke. Upravičeno se pa gospodinjke pritožujejo nad dragimi jajci, ki so po 10 din 12 do 14 komadov.

Zelenjava in sočivje se v tej sezoni najbrž ne bosta več znatneje pocenila. Nekoliko cenejšje pa bo še sadje.

PRVI OBROK

— Včeraj sem izgubil petstodinarški bankovec. Ali ga ni morda kdo slučajno našel?

— Ne, na policijo je prinesel nekdo samostodinarški bankovec.

— No, pa mi ga dajte kot prvi obrok.

Seja trboveljskega občinskega odbora

Obraznava? so se razna socialna in gospodarstva vprašanja občine

Trbovlje, 9. avgusta. V četrtek 4. t. m. popoldne je imel tukajšnji občinski odbor sejo, ki jo je vodil predsednik občine g. Jakob Klenovšek. Seja je bila posvečena socialnogospodarskim vprašanjem občine, zlasti računu dohodka in izdatkov lanskega proračunskega leta ter sklepanju o doseženih presežkih proračunskega leta 1937-38.

Najprej je poročal gospod predsednik o udeležbi Trboveljčanov na proslavi 20 letnice nastanka Jugoslavije 14. avgusta v Mariboru. Doslej se je prijavilo 637 udeležencev s 4 zastavami in 2 godbama, kar je gotovo častno za rudarske Trbovlje.

Po odloku kr. banske uprave se prispevek za vzdrževanje mladinske kuhinje ne bo več nakazoval, če zato ne bi nastala stvarna potreba. Občinski odbornik g. Iv. Jezbec je podal ostavko na odborniško mesto, ker se je izselil na njegovo mesto pa pride g. Vavtikar Martin, posestnik pri Sv. Katarini št. 1.

Predsednik občine je podal nato poročilo o poslovanju občinske blagajne, ki jo je našel pri pregledu v najlepšem redu. Njegovo izjerno poročilo, ki je odboru prikazalo obstoječe finančno in gospodarsko stanje občine, je vzel odbor soglasno z zadovoljstvom na znanje.

Po poročilu podpredsednika občine g. Roberta Plavšaka, ki je podal izčrpen pregled dohodkov in izdatkov zaključnega računa 1937-38, je bil predlagan predsedniku in blagajniku občin, absolutorij, ki ga je občinski odbor soglasno odobril.

Občinski odbor je sklepal o porabi presežkov proračunskega leta 1937-38 v skupnem znesku 1.320.604.59 din. Sklenjeno je bilo, da se porabi 30.000 din za šolo v Hrastniku kot obvezo iz prejšnjih let, ki jo je edino prevzela občina ob prillid izločene Hrastnika iz trboveljskega občinskega področja. Dalje se sklene votirati 30 tisoč din za pospeševanje tujskega prometa, da se zlasti popravijo ceste in pota na okoliške planine, s čimer se bo tujski promet še bolj pospešil.

Iz presežka je bilo dalje določeno 210 tisoč din za gradnjo treh štiridružinskih stanovanjskih hiš za občinske ubožce in rudarske staroupokojenke, kar bo omililo pomanjkanje stanovanj v občini. Znesek 1.040.604.59 din pa se bo porabil za gradnjo poleg občinskega doma, v katerem bodo poleg občinskih uradov imeli svoje uradne prostore tudi oročništvo, finančna kontrola itd., končno pa je odbor volil.

ral iz sredstev doseženega presežka 30.000 din za stroške naprave nagradnega račta Trbovelj, t. j. za nabavo najnujnejšega instrumentarja za izvedbo tega račta. Vse predlagane sklope občinske uprave je odbor soglasno odobril.

Likvidirani so bili razni računi in izplačila za občinske nabave in odobrene številne podpore brezposelnim in občinskim revežem, odobrena je bila prošnja Sokolskega društva, da smejo člani v občinskem kopališču trenirati, podružnici čebelarstva v Trbovljah se odobri podpora 1000 din, obrtnemu društvu 500 din, za oporni zid cestnega jarka se Grobljar Mihi dovoli prispevek 400 din. Naložba pa se je razveljala živahna debata radi pomanjkanja pitne vode v posameznih delih občine. Sklenjeno je bilo, da bo občina v kratkem izvedla akcijo, da se povsod namestijo vodovodni števci, kjer se niso namestili, s čimer se bo vodo racionalneje uporabljalo, kar bo tudi pri uporabi vode kontrola, kar je nujno potrebno, zlasti ker ponekod velika množica na vode po nepotrebnem odteče, dočim je drugod nimajo.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je predsednik zaključil sejo.

Iz Zagorja

— Premovanje selekcijskih govedi za sivo alpsko govedo, ki ga je ban. uprava razpisala za 17. t. m., je sresko načelstvo prepevala radi slinavke, ki prj nas sicer še ne razsaja, pač pa je nevarnost, da se prenese iz sosednjih okolišev.

— Proslave 20-letnice Jugoslavije v Mariboru se bo iz našega kraja udeležilo okrog 450 oseb. Pričakujejo se pa še nadalje prijave iz okoliških občin. Čudimo se, da naš kraj ni omenjen v voznom redu posebnih vlakov in se je radi tega občinski pripravljalni odbor obrnil na železniško direkcijo v Ljubljani. O rezultatu intervencije bomo pravočasno poročali.

— Nov obrtni lokal. G. Vodovnik Slavko, krojaški mojster, bo otvoril nov krojaški salon in sicer pri g. Korbarju, kjer je iz že obstoječega gospodarskega poslopja uredil ličen obrtni lokal. Simpatičnemu mojestru želimo mnogo uspeha.

— Podružnico svoje trgovine bo otvoril v soboto 13. t. m. trgovec g. Kokole Jože iz Lok v svoji hiši, kjer je imel do nedavne trgovski lokal g. Suša. Zavedna nacionalista in prijetnemu družabniku želimo mnogo uspeha.

Navadno opazimo prepozno!

Ko začutimo sončne opekline, je že prepozno. Zato se morate poprej namazati s kremo Nivea ali z oljem Nivea. Če pripelja sonce zelo močno, treba mazanje večkrat ponoviti. Potem boste po črni hitro in enakovredno.

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1938

ZAČETEK: 28. AVGUSTA

60 % POPUSTA NA NEMSKIH ŽELEZNICAH, ZNATNI POPUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.

VSA POJASNILA DAJEJO: ZVANICNI BIRO LAJPOCKOG SAJMA — BEOGRAD — KNEZ MIHAJLOVA 33/L

IN OASTNI ZASTOPNIKI: ING. G. TONNIES, LJUBLJANA, TIRSEVA 33 — TELEF. 27-62.

JOS. BEZJAK — MARIBOR, GOŠPOSKA ULICA 25. TEL. 20-97.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

LAHKA LETNA OBLAČILA vetrni suknjici, perilo t. d. prodaja najceneje

PRESKER, Sv. Petra cesta 14. 1R.

50 PAR ENTLANJE ašuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumblin. Velika zaloga perja po 6.75 din. 7. Julijana. Gosposvetska c. 12.

MED najfinišji, gozdni, lipov v kazaht: 5 kg Din 80.—, 10 kg 150, 30 kg Din 435.—, franko podvoz razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 1977

LOKAL S SKLADIŠČEM krasen, velik, v strogem centru, se s 1. septembrom odda. — Pomudbe pod »Lokal v centru« na upravo »Slov. Narodna. 1934

PRIZNANO DOBER PEDIKER

se dobi samo v kopališču Okrožnega urada. 1938

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

POZOR! Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Klavžer, Vošnjakova 4. 1989

SUHA BUKOVA DRVA dostavljena na dom: žagana 100.— Din, cepljena 110.— Din za m². Dolenjska c. 6, tel. 48-65. 1934

KORUZO MOKO za žgance, prvovrstno, vedno svežo, in druge vrste moke nudil trgovina Zorman — Ljubljana, Stari trg 32, tel. 26-37 1931

SEVALNI STROJ (Singer) malo rabljen, poceni prodam. A. Čuček, Gosposka 10 pri gospe Bittner. 1933

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ne morete doseči enakega učinka, kakor s časopisnim oglaševanjem. Čigar delotok je neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desetstotice štatejcev. Redno oglaševanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese korist trgovcu in kupcu.

„17 malih nas je“ — v lopi

Sličice iz življenja najbednejših med bednimi — barakarjev

Ljubljana, 10. avgusta
V Ljubljani so uvedeni razni stanovanjski sistemi in ustanovljene vse vrste stanovanjske kolonije. Skupino barak imenujemo z neko sramežljivostjo »stanovanjska kolonija«. Sramežljivosti je med nami mnogo in prav dobro nadomestuje socialni čut. Iz same sramežljivosti tudi poridamo »stanovanjske kolonije«, da mesto ne bo trpelo sramote. Kljub temu je barakarski stanovanjski sistem pri nas še dovolj dobro zakoreninjen, da bomo lahko še dolgo gojili sramežljivost. Zapisati pa moramo vsekakor, da je Ljubljana zdaj zopet napredovala: iznebila se je »stanovanjske četrti« na Kodeljevem. Barake za mladinski dom so podrli. Kjer je bila prejšnje čase vrsta barak, bodo naredili cesto in zemljišča bodo parcelirali. Morda bodo ljudje tam kdaj zidali vile. Toda nas zanima najbolj sedanost.

slali delavce na Kodeljevo, naj podro ne-srečno podrtijo. Delavci so zavili roka-ve, vstopili v prvo barako, kjer je stano-vala družina Menihelj, in začeli iznašati revno pohištvo. Baraka je bila kmalu pra-zna. Trhle deske so zahreščale, prah se je dvignil in že se je dom revne družine spremenil v kup črvicega lesa in prepe-rele lepence. Še istega dne so podrli tudi barako Trojelove družine. Ljudje so osta-li pod milim nebom ob kupih razvalin in kupih pohištva. Toda nebo tedaj ni bilo posebno milo. Nekaj dni je deževalo. Ludi-nebo ni revnim ljudem pravično.

Ljudje so se seveda zopet začeli obračati na mestne urade, med tem so pa mestni delavci mirno podirali barake. De-kožirali so Svarčeve družino z desetimi otroki. Brez strehe je ostalo 5 družin.

Ce bi se zdaj začeli zgrajati nad nečlo-veškim ravnanjem z ljudmi, bi bilo pre-

biti dela, on pa je že 66 let star. »Ple-h« nabira, a s tem je zdaj tudi slabo. No, bo že, čeprav tudi tu nekoliko zamaka, ku-dežuje.

Stopil sem k sosednemu »stanovanju«. Med lesenimi stebri je napet motiv, ki omejuje »stanovanje«. Ležišče je na tleh. Trojelova tolaži vekajočega otroka. Šele 2 meseca je star. Šest otrok imajo. Oče je seveda brez zaslužka. Zahaja na tovrni kolodvor, da ujame od časa do časa pri-ložnostni zaslužek. Najstarejši otrok je šele 8 let star. Tako je imeli so vagonček na Kodeljevem. Potem, saj že veste... Prenovovali so se v petek na prostem. Po-tem so tudi njim dali tu streho.

Na drugem koncu lopi je posebno zi-vahno. Med kupi otrok sedel ženska. — Ali so vsi vaši? sem jo vprašal.

— Ne, samo pazim nanje, ker je mati nekam odšla. Veste, saj jih ne more pu-stiti samih. Te večje bi že, punčka je pa še komaj 10 mesecev stara, pa jo malo pestu-jem. Deset jih imata. On je, mislim, za-po-slen pri mestu.

— So jih že odpustili, danes ata ni več šel v službo, — je pripomnila desetletna Svarčeva hčerka.

— No, vidite, zdaj še tega ne bo. 130 din je zaslužil na teden. Kaj kuhamo? Najboljša je polenta, ker še najbolj nasiti. Samo nikdar je ni dovolj. Vsi kriče, da

jim je premalo, ko delim. Da, 4 postelje imajo. Kako spijo? Po trije v postelji, ka-kor pač gre. Koliko mleka kupujejo? Za malo ga je skoraj treba liter na dan, dru-gi ga pa skoraj ne poznajo. Žitno-kavo s kruhom jedo, a brez mleka.

Med tem je največja pošleta, koliko jih je v lopi: 17 malih nas je in 6 velikih, se je pobahala, kako imenitno zna raču-nati. Najstarejši Svarčev je star 14 let. Treba ga po poslati kamorkoli že, da se bo česa naučil. »Veste, samo težko je najti mojstra, ki bi mu dajal tudi obleko. Z doma je ne more dobiti.«

Samo še bežen pogled v dve »pravi sta-novanjske« v lopi pogrebne zavoda! Prej je bilo v lopi lesno skladišče, a ob ulici je bilo poslopje prežidano, da so imeli pri rokah zasilno pisarno. Tam, v dveh sobah sta se nastanili dve družini s Kodeljeve-ga. Prva je štiričlanska; dekletki si že slu-žiata kruh. V sosedni sobi sta se utaborila dva zakonca, ki imata enega otroka. S ta-novanjem so zelo zadovoljni. Plačali so si-cer nekaj zanj, a ne morejo prehladiti sob, ker so bili doslej vajeni barake. Vode res ni in ne strnišča. »Toda mi lahko uporab-ljamo stranišče pri sosedu, ker smo odrasli. Za one je nekoliko težje, ker imajo toliko otrok,« je dejal srečen stanovalec, ki je dobil stanovanje namestu družine z 10 otroki, ker je zanj plačal.

preneha vpliv magnetičnega polja, se po-sreči dobiti temperaturo 0.01 K, torej —272.99° C, po zadnjih vesteh celo 0.0073° K. Dočim se je torej tehnika nizke tempera-ture približala najnižji možni meji, delajo na polju visokih temperatur, katerim ni za-črtana nobena meja, nove poskuse, da bi dosegli še višje temperature. Tako sta Ro-binson in Eddlen dosegla v fizikalnem za-vodu upsalke univerze temperaturo 500.000° C. Ta ogromna temperatura je bila dosežena samo za kratek trenutek, ko-maj za eno desetmilijontinko sekunde. Nje-no višino si lahko vsaj približno mislimo, če si pomagamo s primerjanim. Vlakence električne žarnice ima temperaturo 2.000° C. električne obločnice 4.000°, solne površine pa 6.000° C. Te temperature se ne dajo meriti z navadnimi pripomočki neposredno. Robinson je sestavil duhovito metodo, slo-nečo na zakonih o izžarevanju teles. Za do-sego tako ogromne temperature sta rabila Robinson in Eddlen električno iskro v brez-zračnem prostoru.

Dollfussova vdova v Angliji

Alvina Dollfussova, vdova po avstrij-skem kancelarju, umorjenem med pučem v juliju 1934, je prispela s svojimi otro-ki v Anglijo. S pomočjo bivšega avstrij-skega poslanika v Londonu Frankenstein-a, ki si je pridobil nedavno angleško dr-žavljanstvo, in dobil od angleškega kralja naslov vicomta, se namerava baje za delj časa naseliti v Angliji. Francosko posla-ništvo na Dunaju ji je pomagalo, da je med priključitvijo Avstrije odpotovala z Dunaja, predno je prispela tja nemška vojska. Napotila se je v Bratislavo, potem v Italijo k Mussoliniju, ki ga je bil umi-rajajoči Dollfuss naprosil, naj se zavzame za njegovo rodbino.

V Italiji pa Dollfussova vdova ni ostala dolgo, je odpotovala v Svico, kjer so jo gosto-ljubno sprejeli v samostanu v Freiburgu. Pa tudi tam ni mogla ostati dolgo, mo-rala se je ozreti po trajnejšem bivališču. Švicarski katoliki so spravili skupan ne-kaj denarja, da je lahko zdaj odpotovala v London. Njeno premoženje je ostalo v Avstriji in je bilo zaseženo. V Londonu je Dollfussova vdova obiskala novinarje in odpotovala iz Folkestonea takoj za bivšim avstrijskim poslanikom, ki je zdaj gost lorda Londonderrya. Pozneje se namera-va naseliti v Ameriko.

Kako daleč so zvezde

Letalec, ki preleti 28 m v sekundi, bi prišel na luno v petih mesecih, do Venera bi rabil 5800 let do sonca pa 17.000 let, če-prav preleti svetlobni žarek isto pot v 8 mi-nutah in pol. Razdalja med zemljo in luno znaša 382.000 km, med zemljo in soncem pa 149.000.000 km. Venera je oddaljena od zemlje 40.000.000 km. Če bi ustrelili s to-pom in bi letela krogla z enakomerno hi-trostjo proti luni, bi jo dosegla v enem tednu, sonce bi dosegla v petih letih, eno najbolj oddaljenih zvezd pa v 3 do 4 mi-ljardah let.

V možnostih, računajočih z minimalno hitrostjo, potrebno, da uide človek privla-tnost zemlje, bi morali prevoziti 36.000 km na uro. V enem mesecu bi dosegli tako Venero, v 44 dneh bi bili na Marsu, v treh letih na Saturnu, v 9 letih in pol na Neptunu. Če bi pa hoteli doseči čarobno ogromno sonce Aldebarana, rdečo zvezdo prve velikosti, stalnico v sovezdju Bika, bi rabili 930.000 let.

MODERNI CASI

— Če se ne motim, se z ženo zelo dobro razumeta, — pravi oče, ko pride obiskat svojega oženjenega sina.

— Da, oče, — odgovori sin, — moja zlata ženica mi pomaga tudi pri kuhi in pranju perila, če le utegne.

V 20 urah čez Atlantski ocean

V doglednem času bo potovanje z letalom v Ameriko najcenejše

Od časov velikih zgodovinskih preko-oceanskih voženj Kristofa Kolumba in drugih takratnih pomorščakov se je v prekomorskem prometu marsikaj izpre-menilo. Tudi rekordi ladij, ki so pred 30 leti vozile med Evropo in Ameriko s ta-ko hitrostjo, d. je svet kar smel, so zdaj že brezprimerni, ker so uli že ne-šteto krat preokročeni. Ko si je pred 30 leti »Mauretania« priborila modri trak za to, ker se ji je posrečilo pripluti iz Ame-rike v Evropo v petih dneh in 2 urah, ji bila to senzacija za ves svet. In vendar so kmalu njen rekord prekosili, a seda-nji rekordi najmodernejših ladij kakor sta »Normandie« in »Queen Mary« bodo po izjavah strokovnjakov še lahko izboljša-ni. Zadostuje, da dobe ladje močnejše mo-torje.

Letalo potrebuje za polet čez Ocean po-vprečno 48 ur. Problem našega časa torej ni več hitrost prekomorskih prometnih sredstev, temveč vprašanje, kako doseči najcenejši prevoz. Po ameriških računih plača zdaj potnik, ki se je namenil čez morje, 26 dolarjev za amortizacijo ladje, 27 dolarjev za pogonske snovi in 15 dolar-jev za drugo režijo. Najcenejši vozni li-steek na progi New York—London stane

v turističnem razredu 115 dolarjev. Poto-vanje z nemškimi zrakoplovom v Ameriko je seveda dražje. Tu plača potnik 70 do-larjev za amortizacijo, za pogonske snovi 22 dolarjev, za ostalo režijo pa 39 do-larjev. Promet z letalom je približno gle-de cen v sredini, 41 dolarjev plača po-tnik za amortizacijo, 18 za pogonske snovi, 14 pa za ostalo režijo. V teh cenah pa seveda ni vračunan dobiček.

Letalski strokovnjaki pravijo, da bo zračni promet čez Ocean v doglednem ča-su najcenejši. Zadostuje samo, da se ure-šnično načrti prekomorskih veleletal, ki bodo nekatera med njimi tako velika, da bo lahko potovalo z njimi 150 potnikov. Pri tem bo promet živahen in potovanje z letalom čez Ocean bo stalo samo 37 do-larjev. Po drugih računih bo treba v pri-hodnjih letih organizirati zračni promet čez Ocean tako, da bo potovalo vsak dan vsaj 50 potnikov. Letala bodo morala le-tati čez morje enkrat ali dvakrat dnevno. Čas poleta se bo moral vedno bolj krčiti z novimi pridobitvami moderne tehnike. Nekateri strokovnjaki pravijo, da bomo doživeli čas, ko bo normalno potniško ve-leletalo preletelo Atlantski ocean v 20 urah.

Novo zdravilo proti sladkorni bolezni

Čudno naključje je privedlo kanadske-ga zdravnika dr. R. G. Largeja na sled novemu zdravilu proti sladkorni bolezni. Nasehl se je tam daleč na meji Aljasko, na otoku princa Ruperta. Tam ga je ob-iskal bolan Anglež, ki ga je bilo treba operirati. Kaj vse se je razvilo iz tega poseta, o tem poroča dr. Large sam sku-paj s prijateljem H. N. Brocklebyjem v juljski številki revije »Canadian Medical Association Journal«. Na operiranem An-gležu so se pokazali znaki precej težke sladkorne bolezni. Dr. Large mu je hitro vbrizgal insulin in vprašal, kdo mu je vsa ta leta v pustem kraju stregel z injekci-jami. Tedaj je pa prišlo na dan nekaj ču-dnega. Nikogar ni bilo pri rokah, ki bi mu mogel vbrizgavati insulin, pa tudi in-sulina ni bilo mogoče dobiti tam, kjer je živel Anglež. Anglež si je pomagal s sred-stvom, ki mu ga je nasvetoval neki zna-nec v angleški Kolumbiji. Pil je vroč čaj iz trnja, ki mu pravijo Indijanci »vražji štor«; latinsko se imenuje ta rastlina echinopanax horridus.

Dr. Large je preizkusil to sredstvo. Ob-držal je bolnika nekaj časa pri sebi in ga zadržal deloma s tem rastlinskim čajem, deloma pa z insulinom. Obe zdravili sta učinkovala enako. S svojim prijateljem ke-mikom je proučeval novo zdravilo. Ni no-benega dvoma, pravita zdaj oba, da učin-kuje ta čaj enako kakor insulin, samo da ima to prednost, da ga bolnik lahko pije, dočim se mora insulin vbrizgavati. Po-skusila sta tudi vbrizgati predčisti ek-strakt iz echinopanaxa, pa je bil učinek

le za spoznanje večji, kakor če pije bol-nik čaj.

Če je ta vest resnična, se obeta na slad-korni boleznitve trpečim ljudem lažje življe-nje. Prijateljše je piti čaj, nego dobivati injekcije, poleg tega je pa to tudi cenej-se. Gotovo ne bo trajalo dolgo, da bodo zdravniki našli učinkovito sestavino zdra-vilnega čaja in jo jeli umetno izdelovati.

Najvišja in najnižja temperatura

Znano je, da je najnižja možna tempera-tura —273° C. To točko označujemo včasih tudi z 0° K v novi absolutni skali. Od časov Fahrenheita, ki je položil temelje svoji ska-li na najnižjo umetno toplotno okrog 17/4° C, se na tem polju fizika močno razvija. Največje zaslugi zato ima Kamerlingh On-nes, ki je zgradil v Leydenu edinstveni la-boratorij. Njegove metode so bile v tesni zvezi z vprašanjem izpremembe plinov v tekočino. Njemu se je leta 1908 posrečilo izpremeniti v tekočino zadnji tako zvani permanentni plin helij. Najnižja tempera-tura, ki jo je takrat dosegel, je bila 1° K torej —272°. Za njegovo naravno heroič-no prizadevanje mu je bila leta 1913 podel-jena Noblova nagrada za fiziko. Njegovim naslednikom se je z zboljšanjem te metode posrečilo doseči 0.71° K. Napreje ta pot ni imela več ugodnih izgledov. Zato so obrnili ujnaki pozornost na tako zvani magneto-kalorični pojav.

Ugotovili so, da narašča recimo tempe-ratura nikla, če ga magnetiziramo, na-sprotno pa pada, če magnetizem neha učin-kovati nanj. S primerno tehnično napravo so ohladili košček vplivom magnetičnega po-lja izpostavljenega galuna na 1° K. Ko

hovega bogastva v zameno za civilizacijo, ki sta jima jo prinesla? On, Herzog, s tem, da je zgradil v Maroku železnico, je omogočil domačinom civilizirati se. Bilo je samo pravično, da so z nečem to plačali.

Herzog je izgovoril svojo tirado z vso zgovor-nostjo, kar je je bil zmožen. Nagibal se je zdaj na levo, zdaj na desno, samo da bi dosegel uspeh. Videl je pa okrog sebe samo prisiljene izraze obra-zov. Zdelo se mu je, da vsi nekaj ali nekoga pri-čakujejo.

Cas je hitel. Ura je odbila deset. Iz malega, sivo tapetiranega salončka, se je zdaj pa zdaj zaslila skozi spuščene zastore godba, ko je nervozna Mi-helina roka močneje udarila akord na pianu. Vsa razburjena je res pričakovala nekoga in nekaj. Ivanka de Cernay, zlekjena v naslanjaču, glavo naslonjeno na dlan, je sanjala.

Pred tremi tedni se je bilo izpremenilo vede-nje mladega dekleta. Postala je bila tiha in mol-četa. Izbruhli njene prekipeljavajoče veselosti niso več motili nekoliko otožnega Mihelininega miru. Njene žareče oči so bile obrobene s temnimi ko-lorbarji, znaki prečutih noči. Ta izprememba se je čudovito ujemala z odhodom princa Panina v An-glijo in z odposiljativjo pisma, ki je klicalo Petra v Pariz. Če bi bil stanovanici doma Desvarennesovi manj zaverovani v lastne skrbi, bi bili gotovo opazili to nenadno izpremembo in iskali bi bili vzroke. Toda pozornost vseh je bila obrnjena na dogodke, ki so bili že vznemirili in ki naj bi še bolj vznemirili ta nekoč tako mirni dom.

Barakarji pobirajo iz razvalin svojih siromašnih domov, kar bo še s pridom uporabljivega v novem domovanju

Ko bi ljudje ne gledali na barake z očmi estetov, bi lahko stali kjerkoli, dokler bi se same ne podirle. Človek je pa kulturno bitje, da ga vprav zaboli, ko zagleda »sku-paj zmetane« barake v bližini spodobnih vil in drugih dokazov visoke stopnje stav-barstva našega stoletja. Barak navadno ne zidajo arhitekti in o njihovih fasadah ne odločajo na gradbenem uradu. Tudi barake na Kodeljevem niso bile izjema. Esteti so zaradi njih zelo trpeli. Ljudje pa, ki so stanovali v njih, se niso pečali z estetski-mi vprašanji. Spodobnih stanovanj, do-stojnih človeka, niso mogli dobiti. Večina barakarjev v Ljubljani je brez rednega zaslužka in skoraj vsi ti brodolomci, ki se love za življenjem na periferiji mesta — pa tudi periferiji življenja — imajo mnogo otrok. V naši dobi, ko slavimo ro-dovitnost ter materinstvo do nebes, bi mo-rali te družine s tako obilnim »božjim blagoslovom« sprejemati v stanovanja pa-lac — ko bi pač bilo vse logično, kar po-čenjamo na tem svetu.

Mestna občina se je odločila, da bo zbrisala madež s sveta; barakarji na Ko-deljevem so prejeli črno na belem, da se

Za silo je barakar sestavil na pol razdejano barako, da bo za nekaj dni naraščal pod streho

morajo izseliti do 1. julija, ker ob treba barake podreti. Barake je pa mnogo lažje podreti kakor preskrbeti ljudem druga stanovanja. Barakarji so začeli romati na mestni gospodarski urad in oglašali so se tudi na socialnem uradu. Saj veste, to-žili so, moledovali in ženske so tudi neko-liko jokale. Ko so zvedeli, da bo praznih več stanovanj v mestni hiši na Karlovski cesti, so se začeli zavzemati zanje. Toda gospodarski urad ni zamen gospodarski; stanovanja je oddal ljudem, ki bodo bolj zanesljivo plačevali najemnine kakor bi jo barakarji s Kodeljevega. Ob koncu ju-lija so ljudje zvedeli, da jih mestna obči-na ne bo vzela pod streho. Zopet so za-čeli romati na gospodarski urad. Nič ni pomagalo. Na magistratu so prijatelji toč-nosti; mesec dni so sicer navrgli barakar-jem, da bi si poiskali druga stanovanja, toda točno 1. avgusta, pred tednom so po-

zgodaj. Že v četrtek so gospodje na magi-stratu ukrenili, da se ne bo nihče zgrajal nad podiranjem barak. Meniheljeva je si-cer šla dvakrat prosit, naj bi njihovo dru-žino spravili vsaj pod streho — kjerkoli in uslišali so njene prošnje, čeprav bi jo lahko zavrnili. Uslišali so pa tudi prošnje Trojelove družine, »celo« Svarčeve druži-ne so se usmili. In prepeljali so pohištvo

Ldila v izginjajočem barakarskem naselju

in prostorno lopo ob Bohoričevi ulici, v so-seščini znamenite mestne stanovanjske hi-še ob Šmartinski cesti. Tako sta zdaj dva stanovanjska mestna sistema drug ob dru-gem. Lopa baje spada pod upravo mest-nega pogrebnega zavoda. Prejšnje čase je stala ob nji še ena velika lopa; v nji je bilo skladišče zarubljenih predmetov. Lopo so podirli in zdaj je na vogalu Šmartin-ske ceste in Bohoričeve ulice čudovit park, vreden Ljubljane. In nudi se ti pogled na lopo, ki je v resnici le baraka nekoliko večjega merila. Iz oken malo pločevinaste dimniške cevi, ki se iz njih dviga dim ka-kor pri zahvalni daritvi v počastitev soci-alnega čuta.

Lopa je prostorna in ljudje, ki stanujejo v nji, se res ne morejo pritoževati, da so na tesnem. Pozdravil sem starejšo žensko, ki je gospodinja v novem »domu«, ob pohištvo, razvrščenem vzdolž stene.

— Kako je torej z vami?

— Tako. Bi že bilo, samo vode in stra-nišča nimamo. No, da smo vsaj pod stre-ho.

— Kdaj so vas deložirali?

— Pri nas so začeli najprej podirati. Tri noči smo bili zunaj. V ponedeljek smo že spali na prostem. Vse pohištvo nam je zmočilo.

— Koliko vas je in kako živite?

— Enega otroka imava. Saj veste, kako se živi. Mož dobiva po 100 din podpore na mesec od mesta. Stalnega dela ne do-bi, saj še mladi ne morejo zdaj lahko do-

22

Gospa Desvarennesova ni rekla niti da, niti ne. Zbeganja po sladkem Herzogovem prigovar-janju in zgovornosti je čutila, da stopa s tem mo-žem na nevarna tla. Zdelo se ji je kakor da se ji pogreza noga v tista nevarna močvirja, ki so na vrhu pokrita s travo, da kar sama vabi človeka na svojo mehko preprogo. Cayrol je bil ves pod-legel temu čaru. Vsrkaval je vsako Nemčev besedo, vsako je sprejel poln občudovanja z »ah« ali »oh«.

Ta prebrisani mož, ki ga ni bil še nihče spjel na led, je našel v Herzogu svojega mojstra.

Peter in Marechal sta se približala in gospa Desvarennesova je izrabila stik obeh skupin, da bi gospode medsebojno predstavila. Cim je Herzog začel ime Petra Delarue, se mu je obraz zresnil in vprašal je mladeniča, je-li on tisti »znameniti« inženir, čigar delo na afriškem ozemlju je dvignilo v Evropi toliko prahu. In na trdili odgovor gospe Desvarennesove je obsul Petra z zelo spretno izgovorjenimi pokloni. Dejal je, da si je štel v ve-liko čast, ko se je sestal z Delaruem v Alžiru, ka-mor je bil prišel, da bi dovršil delo na maroški železnici.

Za to pa je Peter stopil korak nazaj, ko je zve-del, da ima pred seboj graditelja one važne želez-vice.

Ah, to ste vi, gospod, ki je vodil tista dela, — je dejal. — Vražja strela! Vi ste nekam grdo ravnali s temi ubogimi Maročani.

Spomnil se je žalostnih razmer, v katerih so

živeli ubogi domačini, izmозgavani in izkoriščani po Evropici, ki so vodili gradnjo železnice. Star-ce, žene in otroke je dala na razpolago domača uprava, da so kopali in prenašali prst. In ti ne-srečnejši, vsi zgarani, vsi marogasti od udarcev pi-janih nadzornikov, ki so jim poveljevali s palica-mi, v rokavih, v neznojni vročini pripekaajočega soln-ca, so umirali kakor muhe. To je bil grozen pri-zor, ki ga Peter ni mogel pozabiti.

Toda Herzog je s sladkimi besedami tajil to pre-tirano sliko. Delarue je prišel tja v najhujši vro-čini: neugoden čas. Potem pa, delo je moralo biti opravljeno hitro. In razen tega, kdo bi si belil glavo zaradi peščice Maročanov. Zamorci, skoraj opice.

Marechal, ki je dotlej molče poslušal, je povzel besedo, da bi branil opice v imenu slavnega filo-zofa Littrea. On je namreč postavil teorijo, opira-joč se na darvinizem, ki je skušala dokazati, da opice prezirajoči ljudje prezirajo sami sebe.

Herzog je bil nekoliko presenečen nad tem ne-pričakovanim govorom. Potuhnjeno se je ozrl na Marechala in si v duhu zastavil vprašanje, da-li ni ta sicer resno merjeni izpad v resnici samo šala. Videč pa da se gospa Desvarennesova smeje, je postal zopet samozavesten in takoj je reagiral na to. Javnih del v Orijentu ni mogoče voditi tako kakor pri nas v Evropi. Sicer pa, mar je bilo kdaj drugače? Mar veliki raziskovalci niso vedno kovali dobička iz odkritij novih dežel? Kristof Kolumb, Fernard Cortez, mar nista vzela Indijancem nji-

živeli ubogi domačini, izmозgavani in izkoriščani po Evropici, ki so vodili gradnjo železnice. Star-ce, žene in otroke je dala na razpolago domača uprava, da so kopali in prenašali prst. In ti ne-srečnejši, vsi zgarani, vsi marogasti od udarcev pi-janih nadzornikov, ki so jim poveljevali s palica-mi, v rokavih, v neznojni vročini pripekaajočega soln-ca, so umirali kakor muhe. To je bil grozen pri-zor, ki ga Peter ni mogel pozabiti.

Toda Herzog je s sladkimi besedami tajil to pre-tirano sliko. Delarue je prišel tja v najhujši vro-čini: neugoden čas. Potem pa, delo je moralo biti opravljeno hitro. In razen tega, kdo bi si belil glavo zaradi peščice Maročanov. Zamorci, skoraj opice.

Marechal, ki je dotlej molče poslušal, je povzel besedo, da bi branil opice v imenu slavnega filo-zofa Littrea. On je namreč postavil teorijo, opira-joč se na darvinizem, ki je skušala dokazati, da opice prezirajoči ljudje prezirajo sami sebe.

Herzog je bil nekoliko presenečen nad tem ne-pričakovanim govorom. Potuhnjeno se je ozrl na Marechala in si v duhu zastavil vprašanje, da-li ni ta sicer resno merjeni izpad v resnici samo šala. Videč pa da se gospa Desvarennesova smeje, je postal zopet samozavesten in takoj je reagiral na to. Javnih del v Orijentu ni mogoče voditi tako kakor pri nas v Evropi. Sicer pa, mar je bilo kdaj drugače? Mar veliki raziskovalci niso vedno kovali dobička iz odkritij novih dežel? Kristof Kolumb, Fernard Cortez, mar nista vzela Indijancem nji-

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

Jel je takoj razlagati svoje velike kupčije z žitom. Toda na tem polju je že naletel na pravo gospo Desvarennesovo in tu ni pomagala nobena ljubeznivost več, ki bi mogla kljubovati nezmo-rljivemu nosu izkušene trgovke. Takoj po prvih besedah je odkrila slabe strani te kombinacije in odkrito ga je opozorila na nje tako, da se je jel bo-gatin, videč, da se njegova zadeva pod udarci opazk gospe Desvarennesove ruši liki Jeriha ob zvokih hebrejskih trobent, nenkrat umikati in da je napeljal pogovor drugam.

Hotel je ustanoviti kreditno zadrugo, kakor da bi jih ne bilo že dovolj po svetu. Obrne se še h gospe Desvarennesovi, kajti ona mora biti udelež-ena pri ogromnem dobičku, ki ga je podjetje obe-talo. Tu bi niti beliti ne bil v nevarnosti, kajti novi način kombinacije je bil v udeležbi največ-jih bančnih zavodov Francije in inozemstva, kar bi obenem zatrlo kakršnokoli konkurenco in prepre-čilo sovraštvo denarnih magnatov. To je bilo za-res čudovito in gospa Desvarennesova bo gotovo zelo hvaležna, če spozna ustroj te družbe, ki naj v prvi vrsti postane najčudovitejša družba sveta, pri tem pa skloni na najpreprostejši ideji.